

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Директор
філії «Поліський лісовий офіс»
ДП «Ліси України»

Віталій КОШМАК

**Програма навчання працівникам державної лісової охорони
Соснівського надлісництва філії «Поліський лісовий офіс»
ДП «Ліси України» та представників суб'єктів підприємницької
діяльності, що надають лісозаготівельні послуги, а також інформування
зацікавлених сторін щодо виявлення, охорони та моніторингу, запобігання
збору, полювання чи відлову зникаючих та занесених до Червоної книги
України видів флори та фауни на території лісового фонду надлісництва.**

**Документ розроблено і оприлюднено на виконання вимог індикаторів 6.4.6 FSC
стандарту системи ведення лісового господарства для України
(FSC-STD-UKR-01.1-2024 V 1-1)"**

Вступ

Біологічне різноманіття – мінливість живих організмів, що походить з усіх джерел, включаючи, серед іншого, наземні, морські та інші водні екосистеми і екологічні комплекси, частиною яких вони є. Це поняття включає різноманітність у межах виду, між видами, та різноманіття екосистем.

Рідкісні види – види, які рідко трапляються, проте не класифікуються як такі, що перебувають під загрозою. Такі види розповсюджені в географічно обмежених ареалах чи особливих оселищах, або зрідка трапляються на великій території.

Вид, що перебуває під загрозою – вид, що відповідає критеріям IUCN (2001) для категорій «Уразливий (VU), «Той, що зникає» (EN) або «У критичній небезпеці» (CR), і має високий, дуже високий або надзвичайно високий ризик зникнення у дикій природі. Для цілей FSC[®] ці категорії можуть бути змінені відповідно до офіційних національних класифікацій (які мають законне значення) та до місцевих умов і щільності популяцій (які можуть впливати на рішення щодо відповідних заходів із збереження).

Загроза – ознака або застереження щодо можливості або наближення шкоди чи негативних впливів.

Природне оселище (біотоп) – ділянка суші чи водного простору природного або напівприродного походження, яка визначається за абіотичними та біотичними характеристиками.

Екосистема – це природна або штучна система, що складається з угруповань живих організмів і середовища їхнього існування. Це сукупність видів рослин, тварин, грибів, мікроорганізмів, що співіснують, взаємодіють між собою і з навколишнім середовищем проживання таким чином, що співтовариство може зберігатися і функціонувати протягом тривалого періоду часу. Заходи з виявлення рідкісних та тих, що перебувають під загрозою, видів.

Мережа території для збереження - ті частини одиниці господарювання, для яких збереження є первинною, а в деяких випадках – єдиною метою. До таких територій належать репрезентативні ділянки, зони збереження, охоронювані території, сполучні території та особливо цінні для збереження території.

Ця програма визначає порядок проведення навчання власного персоналу та підрядників, а також інформування зацікавлених сторін задля запобігання збору, полюванню чи відлову рідкісних та тих, що перебувають під загрозою, видів на території лісового фонду Соснівського надлісництва філії «Поліський лісовий офіс» ДП «Ліси України»

1. Заходи з виявлення рідкісних та тих, що перебувають під загрозою, видів.

Заходи з виявлення типових та унікальних природних комплексів, місця зростання та поселення рідкісних та таких, що перебувають під загрозою зникнення видів тваринного і рослинного світу декларуються під час проведення базового лісовпорядкування. У протоколах першої та другої лісовпорядних нарад обов'язковим є відображення проєктованих та реалізованих робіт щодо реалізації вищезазначених заходів.

З метою системного обстеження лісових територій і виділення унікальних природних комплексів, місць зростання та поселення рідкісних та таких, що перебувають під загрозою зникнення видів тваринного і рослинного світу, цикл досліджень поділяється на чотири етапи:

- 1) попередній (камеральне обстеження території);
- 2) початковий (рекогносцирувальне обстеження території);
- 3) основний (стаціонарні дослідження);
- 4) додатковий (уточнення, коригування отриманих результатів).

Роботи з виявлення рідкісних та тих, що перебувають під загрозою видів мають проводитись із залученням фахівців відповідних профілів науково-дослідних установ України.

Роботи виділення та моніторингу рідкісних видів флори та фауни проводяться системно щорічно протягом вегетаційного періоду. Звіт подається раз на рік у грудні місяці.

2. Навчання працівників Соснівського надлісництва філії «Поліський лісовий офіс» ДП «Ліси України»

Навчання може проводитись на нарадах лісової охорони, зборах трудового колективу надлісництва.

Навчання власних працівників також може проводитись за участі фахівців відповідних профілів науково-дослідних установ України.

За результатами обов'язково повинен складатись протокол засідання з відображенням списків присутніх.

У разі дії карантинних обмежень у регіоні діяльності станції, навчання може проводитись у режимі онлайн.

3. Навчання працівників підрядних організацій

Під час проведення тендеру щодо надання послуг у лісовому господарстві, обов'язково у технічну документацію додається умова щодо декларування підприємцями дотримання вимог FSC національного стандарту. В подальшому це має бути відображене у договорі.

Навчання працівників організації щодо запобігання збору, полюванню чи відлову рідкісних та тих, що перебувають під загрозою, видів проводиться: відповідальний за дотримання принципів та критеріїв у надлісництві – провідний інженер охорони та захисту лісів відділу лісового господарства .

4. Інформування представників зацікавлених сторін та сторін, чий інтереси зачеплено.

Інформування представників зацікавлених сторін та сторін, чий інтереси зачеплено щодо виявлених рідкісних та тих, що перебувають під загрозою видів, а також про запобігання їх збору, полюванню чи відлову, проводиться шляхом розміщення відповідної інформації на офіційному сайті Філії та сторінці фейсбук.

5. Відповідальні за проведення навчання

Контроль за вчасним проведенням навчанням працівників, підрядників, а також за інформуванням представників зацікавлених сторін та сторін, чий інтереси зачеплено у Соснівського надлісництва філії «Поліський лісовий офіс» ДП «Ліси України» покладено на відповідального за лісову сертифікацію.

Список червонокнижних і зникаючих видів, що можуть трапитись на території лісового фонду Соснівського надлісництва філії «Поліський лісовий офіс» ДП «Ліси України» відповідно до вимог національного стандарту FSC-STD-UKR-01.1-2024 V 1-1 системи ведення лісового господарства «України»

Назва виду	Загрози
Тетерук	Рубка лісу, зміна гідрологічного режиму
Сорокопуд сірий	Рубка лісу, зміна гідрологічного режиму
Лелека чорний	Рубка лісу, зміна гідрологічного режиму, посилене непокосня

Глухар	Рубка лісу, зміна гідрологічного режиму, посилене непокоєння
Сірий журавель	Рубка лісу, зміна гідрологічного режиму, посилене непокоєння
Дятел чорний	Рубка лісу, зміна гідрологічного режиму, посилене непокоєння
Чапля сіра	Рубка лісу, зміна гідрологічного режиму, посилене непокоєння
Видра річкова	Рубка лісу, зміна гідрологічного режиму, посилене непокоєння
Норка європейська	Рубка лісу, зміна гідрологічного режиму, посилене непокоєння
Горностай	Рубка лісу, зміна гідрологічного режиму, посилене непокоєння
Мідянка звичайна	Рубка лісу, зміна гідрологічного режиму, посилене непокоєння
Рись	Рубка лісу, зміна гідрологічного режиму, посилене непокоєння
Назва виду	Загрози
Борсук	Рубка лісу, зміна гідрологічного режиму, посилене непокоєння
Лілія лісова	Рубка лісу, зміна гідрологічного режиму, посилене непокоєння
Їжача голівка пряма	Рубка лісу, зміна гідрологічного режиму, збір і вищипування рослин
Смілка литовська	Рубка лісу, зміна гідрологічного режиму, випас великої рогатої худоби, збір і вищипування рослин
Ковила пірчаста	Рубка лісу, зміна гідрологічного режиму, збір і вищипування рослин
Любка дволиста	Рубка лісу, зміна гідрологічного режиму, збір і вищипування рослин
Коручка темно-червона	Рубка лісу, зміна гідрологічного режиму, збір і вищипування рослин
Сон великий	Рубка лісу, зміна гідрологічного режиму, збір і вищипування рослин
Щитник шартрський	Рубка лісу, зміна гідрологічного режиму, збір і вищипування рослин
Осока тясучковидна	Рубка лісу, зміна гідрологічного режиму, збір і вищипування рослин
Стародуб пруський	Рубка лісу, зміна гідрологічного режиму, збір і вищипування рослин
Астранція велика	Рубка лісу, зміна гідрологічного режиму, збір і вищипування рослин
Лазурник трилопатевиий	Рубка лісу, зміна гідрологічного режиму, збір і вищипування рослин
Квасяниця звичайна	Рубка лісу, зміна гідрологічного режиму, збір і вищипування рослин
Веснівка дволиста	Рубка лісу, зміна гідрологічного режиму, збір і вищипування рослин
Копитняк європейський	Рубка лісу, зміна гідрологічного режиму, збір і вищипування рослин
Зірочник ланцетовидний	Рубка лісу, зміна гідрологічного режиму, збір і вищипування рослин
Калачики вирізані	Рубка лісу, зміна гідрологічного режиму, збір і вищипування рослин
Жабурник звичайний	Рубка лісу, зміна гідрологічного режиму, збір і вищипування рослин
Стрілолист стрілолистий	Рубка лісу, зміна гідрологічного режиму, збір і вищипування рослин
Росичка середня	Рубка лісу, зміна гідрологічного режиму, збір і вищипування рослин
Журавлина дрібнилиста	Зміна гідрологічного режиму, збір і вищипування рослин
Конвалія звичана	Рубка лісу, зміна гідрологічного режиму, випас великої рогатої худоби, збір і вищипування рослин
Рись	Рубка лісу, зміна гідрологічного режиму, надмірне рекреаційне навантаження.

На території Соснівського надлісництва філії «Поліський лісовий офіс» ДП «Ліси України» заборонено збір, полюванню чи відлов рідкісних видів флори та фауни.

Відповідальність за охорону і збереження рідкісних, зникаючих та віднесених до Червоної книги рослин і тварин несуть лісничі надлісництва.

**Начальник
Соснівського надлісництва**

Володимир ЯНИЦЬКИЙ